УКРАЇНА
КАЛУСЬКА МІСЬКА РАДА
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ
№ 04084300
«___» 23 ЖОВ 2026 20___р.
№ М-867
вул. Івана Франка, 1 місто Калуш
Івано-Франківська область, 77300
тел. 6-26-71, 6-28-01

На Ваше звернення, щодо очисних споруд надаємо наступну інформацію.

Відносини між сторонами за договором не мають ознак публічно-приватного партнерства (далі — ППП) у розумінні Закону України «Про публічно-приватне партнерство», оскільки за своєю правовою та економічною природою передбачають реалізацію приватним інвестором власного інвестиційного проєкту без фінансування будівництва за рахунок бюджетних коштів та без покладення на територіальну громаду фінансових або інвестиційних зобов'язань.

Будівництво об'єкта здійснюється виключно за рахунок приватного інвестора. При цьому Калуська міська рада не бере на себе жодних фінансових зобов'язань, пов'язаних із будівництвом об'єкта, що прямо закріплено договором.

Таким чином, за рахунок коштів місцевого бюджету не здійснюється ані будівництво, ані придбання відповідних робіт чи послуг для потреб територіальної громади. Міська рада не виступає замовником будівельних робіт у розумінні законодавства про публічні закупівлі та не здійснює оплату таких робіт за рахунок бюджетних коштів.

Крім того, істотною обставиною є те, що новозбудований об'єкт не переходить у комунальну власність, а повністю перебуватиме у приватній власності інвестора. Отже, відсутня характерна для класичної моделі ППП конструкція, за якої приватний партнер інвестує у створення об'єкта, пов'язаного з публічним партнером, із подальшим виникненням у нього прав на управління, експлуатацію або отримання доходу від такого об'єкта в рамках довгострокового партнерства.

Сам факт участі органу місцевого самоврядування у договірних відносинах та надання ним певних прав чи погоджень ще не означає автоматичного виникнення ППП. Визначальним є зміст правовідносин, їхня економічна мета, характер інвестицій, розподіл майнових та інших ризиків, а також правовий режим об'єкта.

Відповідно до статті 627 Цивільного кодексу України сторони є вільними в укладенні договору, виборі контрагента та визначенні умов договору з урахуванням вимог цього Кодексу, інших актів цивільного законодавства, звичаїв ділового обороту, вимог розумності та справедливості. Зазначений принцип дає сторонам можливість укладати договори, які прямо не заборонені законом, та визначати їх умови відповідно до власних майнових та господарських інтересів.

Тому сторони вправі врегулювати співпрацю шляхом укладення договору про залучення інвестицій, координацію дій та реалізацію

інвестиційного проєкту, якщо така договірна конструкція не суперечить імперативним нормам законодавства.

При цьому сам по собі факт того, що однією зі сторін такого договору є орган місцевого самоврядування, не трансформує будь-які договірні відносини у ППП. Для застосування спеціального правового режиму ППП необхідна наявність сукупності передбачених законом ознак.

Особливого значення набуває третя ознака ППП, визначена статтею 3 Закону, — передача приватному партнеру частини ризиків, пов'язаних із фінансуванням, створенням та/або будівництвом, технічним обслуговуванням, управлінням та/або експлуатацією об'єкта.

Ця ознака має самостійне правове значення, оскільки ППП за своєю природою передбачає не лише залучення приватного капіталу, а й особливу модель розподілу ризиків між публічним та приватним партнерами.

Отже, для кваліфікації правовідносин як ППП недостатньо встановити лише факт фінансування будівництва приватним суб'єктом. Необхідно встановити також наявність інших визначених законом характеристик, зокрема довготривалого партнерства та передачі приватному партнеру частини ризиків у межах реалізації проєкту ППП.

Методика аналізу ефективності здійснення публічно-приватного партнерства, затверджена наказом Мінекономіки № 1967 від 14.12.2021, передбачає при аналізі проєкту оцінювання, зокрема, розподілу ризиків, потреби у державній підтримці, фіскальних наслідків та порівняння ППП з альтернативними способами реалізації проєкту.

У розглядуваній моделі приватний інвестор самостійно фінансує будівництво та набуває право приватної власності на створений об'єкт. Відповідно, економічний результат реалізації проєкту, а також основні ризики його фінансування та будівництва покладаються безпосередньо на приватного інвестора. Територіальна громада при цьому не здійснює бюджетного фінансування будівництва та не набуває права власності на створений об'єкт.

За таких обставин відсутня класична конструкція публічної закупівлі, за якої замовник за рахунок бюджетних коштів набуває у суб'єкта господарювання товари, роботи або послуги.

Міська рада не здійснює закупівлю будівельних робіт для власних потреб та не оплачує їх з місцевого бюджету. Будівництво фінансується приватним інвестором і здійснюється в його приватному майновому інтересі, а створений об'єкт залишається у приватній власності.

Тому сам факт укладення договору між міською радою та приватним інвестором не може автоматично розглядатися як підстава для проведення процедури публічної закупівлі або конкурсу, якщо відповідні відносини не мають предметом придбання органом місцевого самоврядування товарів, робіт чи послуг за рахунок публічних коштів.

Водночас питання необхідності проведення окремого конкурсу має оцінюватися з урахуванням конкретного правового режиму майна та повноважень міської ради, оскільки вимога про конкурсний відбір може випливати не лише із законодавства про ППП, а й з інших спеціальних норм законодавства.

Таким чином, за умови відповідності фактичних обставин умовам договору, правовідносини між сторонами мають підстави розглядатися як цивільно-правова форма співпраці, а не як публічно-приватне партнерство, оскільки:

- будівництво об'єкта здійснюється повністю за рахунок приватного інвестора;
- міська рада не бере на себе фінансових зобов'язань щодо будівництва;
- бюджетні кошти на створення об'єкта не використовуються;
- міська рада не набуває товарів, робіт чи послуг з будівництва за рахунок бюджетних коштів;
- новостворений об'єкт не переходить у комунальну власність, а перебуває у приватній власності інвестора;
- відсутня необхідна для ППП сукупність законодавчо визначених ознак, зокрема відповідна модель передачі приватному партнеру частини ризиків у межах довгострокового партнерського проєкту;
- сторони, відповідно до статті 627 Цивільного кодексу України, можуть врегульовувати свої відносини на договірних засадах у межах, що не суперечать імперативним нормам законодавства.

Отже, сам факт залучення приватного інвестора до будівництва об'єкта на території громади не є достатнім для кваліфікації таких відносин як ППП та проведення конкурсу. Визначальним є наявність усієї сукупності ознак, передбачених Законом України «Про публічно-приватне партнерство». Якщо об'єкт створюється за рахунок приватного капіталу, залишається у приватній власності інвестора, а міська рада не фінансує його правовідносини за своїм змістом не є ППП та розглядається як самостійна договірна форма.

Таким чином, за наданим юридичним обґрунтуванням, договір між Калуською міською радою та ТОВ «НОВА–КОС» не є договором публічно-приватного партнерства у розумінні відповідного законодавства. За цією моделлю будівництво повністю фінансується приватним інвестором, міська рада не бере на себе фінансових зобов'язань щодо спорудження об'єкта, а новозбудовані КОС залишаються у приватній власності інвестора.

Відповідно, міська рада не закуповує за бюджетні кошти будівельні роботи чи сам об'єкт. Тому, за наданим правовим висновком, вимога про проведення конкурсу саме як процедури відбору приватного партнера для ППП у цьому випадку не застосовується.

Водночас, це не означає, що подальші відносини щодо оплати послуг з очищення стічних вод будуть поза межами законодавства про публічні закупівлі.

Після введення КОС в експлуатацію та отримання необхідних дозвільних документів договірні відносини між оператором очисних споруд і КП «КЕК» оформлюватимуться відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі» та встановлених нормативних процедур.

У запропонованій моделі міська рада не витрачає бюджетні кошти на будівництво КОС, а основний фінансовий ризик створення об'єкта бере на

себе приватний інвестор. Водночас, умови майбутньої співпраці щодо очищення стоків мають бути врегульовані відповідно до вимог законодавства.

Додатково інформуємо, що відповідно до цивільного та господарського законодавства України, зміна умов договору або включення до нього нових вимог можливе виключно за взаємною згодою сторін, якщо інше не передбачено самим договором або законом.

Розмір плати КП «Калуська енергетична компанія» приватному оператору залежатиме від кількості стоків які подаватиме це підприємство на очисні споруди та встановленого тарифу за їх очистку.

Відповідно до Закону України «Про ціни та ціноутворення», встановлення державних регульованих цін нижче економічно обгрунтованого рівня без визначення джерел відшкодування відповідної різниці за рахунок коштів відповідних бюджетів, не допускається.

Тобто, якщо в майбутньому регульований тариф буде встановлено нижче економічно обгрунтованого рівня, питання компенсації різниці вирішується відповідно до чинного законодавства України.

Положення договору не створюють окремого, спеціально передбаченого механізму фінансування приватного інвестора коштом міського бюджету. Йдеться про застосування загального законодавчого механізму у випадку, якщо виникнуть відповідні передбачені законом обставини.

Тариф формується відповідно до економічно обгрунтованих витрат та чинного законодавства. Він залежатиме від фактичних витрат відповідного періоду — зокрема, вартості електроенергії, заробітної плати, реагентів, ремонтів, обслуговування обладнання та інших складових.

Продовжуємо роботу над зменшенням обсягів стоків, які потребують очищення. Одне з основних проблемних питань – потрапляння дощової води до господарсько-побутової каналізації. Ці додаткові обсяги доводиться перекачувати на очисні споруди, що збільшує навантаження на систему та витрати.

У 2025 році комунальне підприємство «Калуська енергетична компанія» перепідключило відведення дощових стоків на перехресті вулиць Окружної та Богдана Хмельницького (біля колишнього магазину «Дивоцін») із господарсько-побутової до зливової каналізації. Це дозволило зменшити обсяг стічних вод, які перекачуються на очисні споруди «Карпатнафтохіму».

Підприємство визначило ще чотири першочергові ділянки, де необхідно виконати відповідні роботи:

- біля Калуського ліцею № 3 — із відведенням дощових стоків до річки Сівки;
- біля торгового комплексу «Гостинний дім» — із відведенням до річки Сівки;
- біля житлового будинку на вулиці Богдана Хмельницького, 12 — до наявного дощового колектора;
- на вулиці Січових Стрільців, 3.

Також постійно проводиться робота з виявлення безоблікового споживання води та відповідних необлікованих стоків. Упродовж 2023–2026 років

виявлено 113 самовільних приєднань до системи централізованого водопостачання.

Середньодобові обсяги стоків поступово зменшуються: у 2023 році вони становили 13,5 тис. кубічних метрів, у 2024 році — 11,1 тис., у 2025 році — 9,8 тис., а за січень–липень 2026 року — 9,1 тис. кубічних метрів.

Продовжуватимемо перебудову системи водовідведення задля зменшення дощових та необлікованих стоків. Це дасть можливість будувати очисні споруди меншої потужності, зменшити капітальні витрати та подальші витрати на обслуговування.

Якщо буде реалізовано цей проєкт то каналізаційні очисні споруди належатимуть на праві приватної власності інвестору — ТОВ «НОВА–КОС». Це відповідає статтям 317 та 319 Цивільного кодексу України, якими визначено право власника володіти, користуватися та розпоряджатися належним йому майном.

За інформацією, одержаною в межах підготовки проєкту, ТОВ «НОВА–КОС» входить до інвестиційної групи BGV Group Management, яка виступає стратегічним інвестором проєкту.

Вартість будівництва визначатиметься проєктно-кошторисною документацією та проходженням комплексної державної експертизи.

Договірні відносини між оператором очисних споруд і КП «Калуська енергетична компанія» оформлюватимуться відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі» та встановлених нормативних процедур.

Для розв'язання проблем, пов'язаних із ТОВ «Карпатнафтохім», зокрема з його очисними спорудами, було направлено десятки звернень і листів до Президента України, Ради національної безпеки і оборони України, Кабінету Міністрів України, міністерств, «Укренерго», «Укрінтеренерго», Івано-Франківської обласної державної адміністрації та інших державних органів. Ініційовано розгляд цих питань у комітетах Верховної Ради України та на робочих нарадах за участю керівників і представників відповідних державних структур. Мета – не допустити надзвичайної ситуації техногенного характеру.

За інформацією ТОВ «Карпатнафтохім», щомісячні витрати на цех нейтралізації і очищення промислових стічних вод складають 16,7 млн грн. Щодо цеху водопостачання та каналізації – витрати на його утримання складають 11,3 млн грн. Тобто, в сукупності на утримання цих двох критично-важливих для життєдіяльності громади цехів у місяць спрямовується орієнтовно 28 млн грн, відповідно в рік – 336 млн грн .

Така сума в річному вимірі складає близько третини бюджету нашої громади.

Якщо припустити, що все ж буде ухвалено рішення про передачу цехів НІОПСВ та ВІК на баланс громади, потрібно чітко розуміти: їх утримання потребуватиме значних коштів.

Навіть з врахуванням доходів, які отримують ці цехи від своєї діяльності, різниці між орендною платою за землю та земельним податком, сума збитків, яку необхідно буде додатково спрямовувати на утримання цих підрозділів складатиме близько чверті мільярда гривень в рік, які необхідно

буде врахувати в економічно-обгрунтованому тарифі, або покривати з місцевого бюджету.

Це стане важким фінансовим тягарем для мешканців Калуської громади. Передача очисних споруд громаді можлива лише за умови державного дотування, яке забезпечить їх належне функціонування та дозволить уникнути підвищення тарифів для споживачів. Однак, таких гарантій ми не маємо.

Питанням забезпечення очистки стоків міста є надто складним і специфічним, тому його вирішенням мають займатися профільні експерти та фахівці. Для реалізації проєкту в місті Калуші передбачається застосування технології WTR.

Окремо слід зазначити, що перед вибором технологічного рішення для застосування в Україні було проведено незалежний експертний порівняльний аналіз основних технологій очищення стічних вод, зокрема традиційної технології на базі аеротенків, SBR-технології, мембранної технології та технології WTR. Експертну оцінку проводили фахівці під керівництвом Олександра Валерійовича Кравченка — доктора технічних наук, професора, завідувача кафедри «Водопостачання та водовідведення» Київського національного університету будівництва і архітектури, директора наукової установи «Інститут розвитку технологій водопостачання та водовідведення», фахівця з багаторічним досвідом наукової та практичної роботи у сфері водопостачання та водовідведення. У межах експертизи технології порівнювалися за комплексом ключових для майбутньої експлуатації очисних споруд показників, зокрема: якістю очищення стічних вод, енергоспоживанням, експлуатаційними витратами та рівнем автоматизації технологічного процесу. За результатами проведених розрахунків та порівняльного аналізу експертами було встановлено, що технологія WTR має суттєві об'єктивно розраховані переваги порівняно з розглянутими альтернативними технологічними рішеннями за сукупністю зазначених показників. Таким чином, вибір технології для проєкту в м. Калуш базується не лише на міжнародному досвіді її практичного застосування, а й на результатах окремої професійної експертної оцінки можливості та доцільності її застосування в умовах України.

Заступник міського голови Богдан БІЛЕЦЬКИЙ

Юрій Соколовський
0681095850